

ELEŞTİRİ

TRUVA SAVAŞI OLMAYACAK

güzelliği ve kendi içselliğiyle yeniden yorumlar. Osman Alkaş da oyununu sahnelerken Helen yorumunda, kendi sembolünü yarattı: Kıbrıs'ın mal ve mülkleri olarak...

Onların dönüşü, Helen'in dönüşünde olduğu gibi pek çok felaketi önleyebilir, diyor rejisör. Ama yabancıların malı karar mekanizmasında olanları kör eder. Bu olgu, kader motivasyonunu zayıflatan bir olgudur. Bu olgu Fransızca metinde çok güçlü olarak kendini göstermektedir. Rejisör mantığın sesini dinlemeyen kahramanların yol açtığı kötülüklerin sorumluluğunun altını çizmiştir.

Yeni sembollerin anlatımına ihtiyaç duyulduğundan, kayda alınmış bir TV ekranında görünen uzman kişi Ölçümcü halka, Truva halkına, Yunanların Helen'inin geri verilmesine, yani malın iadesine neden hayır demeleri gerektiğini anlatır. Meselenin açıklığa kavuşturulabilmesi için bu uzman kişi, Helen'in çıplak bedeni üzerinde bir harita sunar ki, bu aynı zamanda mal ve mülklere de. Meselenin daha anlaşılır olabilmesi için kullanılan öğelerin ve eleştirel dozun, basitleştirilmiş didaktik öğeler haline dönüştüğünü, Girardoux'nun çok zarif, akılcı yönlerinin bu uyarlamadan ve oyuncuların performansından bulanıklaştığını gözlemledim.

Şüphesiz, bu ekip, kendine seçtiği hedefe varmıştır. Benim kişisel görüşüme göre, başrolde olan erkek oyuncular, oyunun yükünü omuzlarında taşımış ve Hektor'la Hakan Elmasoğlu, Priamos'la Erol Refikoğlu, Paris'le Osman Ateş ve Odysseus'la Barış Refikoğlu çok yönlü kişilikler yaratmışlardır. Ekrandaki görüntüsünde Özgür Oktay 'güzel'di.

Oyunun en iyi noktalarından birisinin, rejisörün buluşu olan, kamera ile dekorun (Fevzi Özersay) bir parçası olan heykelticilerin evlerinde dolaşma fikri olduğunu düşünüyorum. Ve bunu çok da duyu yüklü buldum. O mekanda, küçük çamur adamlar (Sevcan Çerkez) kendi hayatlarını yaşarken bizler de bunu ekranda izliyorduk. Onlara hiç kimse, ne Truvalılar ne Yunanlar, Helen'i geri vermek isteyip istemediklerini veya savaşa hazır olup olmadıklarını sormuyordu. Ama oyunun sonunda bu çamurdan adamlar kendi evlerini terk ederek göç yollarını tutuyorlardı. Ve bu göç Deniz Çakır'ın acılarıyla dolu şarkısı ve Aliye Ummanel'in sözleriyle bütünleşiyordu. Bu sözleri anlamıyordum. Ama ne demek istediklerini biliyordum.

■ 15.1.2006, Filelefteros / Çeviren: Yücel Köseoğlu

Nona MOLESKİ

Jean Girardoux'nun oyunu Lefkoşa Belediye Tiyatrosu'nda. Reji Osman Alkaş, dramaturji Aliye Ummanel, müzik Deniz Çakır, dekor Fevzi Özersay, kostümler Keriman Sankaya, heykeller Sevcan Çerkez, kuklalar Serhat Selişik tarafından gerçekleştirildi. Oyuncular, Hakan Elmasoğlu, Hatice Tezcan, Osman Ateş, Erol Refikoğlu, Döndü Özata, Kıymet Karabiber, Asu Demircioğlu, Barış Refikoğlu, Melek Erdil, Tarkan Ulusol, Cem Aykut, Özgür Oktay, Osman Alkaş ve diğerleri...

Truva Savaşı Olmayacak... Jean Girardoux'nun bu oyunu yoruma açık semboller nedeniyle, alegorik olarak çağdaş yorumlamaya müsaittir. Girardoux'nun bu oyunu güzel Helen'in kaçırılışı sonunda yaşanan Truva Savaşı'nı anlatmaktadır. Yazar, öyküsünü Homeros'un destanından

yola çıkarak kurmuştur. Çok uzun yıllar önce yazılmış olan orijinal metinle oyun arasında, oyun yazarının sembolleri değişik şekilde kullanmasını da kapsayan bir bağ bulunmaktadır. Girardoux'nun modelini çok basit nedenlerden kaynaklanmış bir savaşın getirdiği felaket olarak görme eğiliminde olanlar, oyun metninin sözlül anlamda yeni düzenlemelere, yorumlamalara açık olabileceğini gözardı etmemelidir. Girardoux temiz Fransızcası ile kahramanlara yüklediği ideolojiyi ve zor anlatılır düşünceleri yalın ifadelerle anlatabilmiştir.

Kıbrıs Türk tiyatrosunun tanınmış oyuncusu Osman Alkaş, sahnelemek için Truva Savaşı Olmayacak adlı eseri seçti. Oyunu çağdaş düşünceler ve politikalar ışığında yorumladı. Rejisör, kendi yorumunda, oyuna Girardoux'nun modeline yakın bulduğu Kıbrıs tarihini ve Kıbrıs'ın bugünkü politik durumunu da kattı. Her yazar, Truva Savaşı'nın güzel Helen'ini kendi sembolik